

Carl Larsson

född 1853, död 1919, var som han själv säger en rännstensunge från Stockholms Söder, uppvuxen i fattiga förhållanden. I en hård barndom upplevde han smuts, ohyra och moraliskt förfall på ett sätt som gör det till något av mirakel att han kunde bli den svenska hemmets målare som ingen annan och kunde förmedla värme, vänlighet, barnaskratt och idyll. Hemligheten lag nog till största delen i att hans hustru Karin, en lovande ung konstnär, som gav upp sin karriär för att ägna sig åt hemmet, i trofasthet och tålmod ägnade sig åt en make som nog kunde vara prövande genom sin bestämmande hållning. När Karin hade födelsedagen var Carl Larsson viss om att det var fullt med änglar i Hallsberg, där hon var född. I sin visshet om änglarnas existens liksom i så mycket annat påminner han om Milles. Båda har sinne både för monumental storhet och lekfull idyll.

Carl Larsson lärde sig åtminstone i viss mån upptäcka kyrkan och dess budskap, även om han i viktiga avseenden skilde sig från kyrkans lära. Gud var verklig för honom. Om hans förhållande till Kristus vittnar några rader i den självbiografiska boken Jag där han om sin skoltid säger bl a: "Jag grubblade ... över allt i himmel och på jord, men mest på Kristi gudom, och led fruktansvärt i tanken på att vara den ende i kristenheten, som i detta fallet inte kunde tro ... det var att gå till min bönhörna och tala med Gud Fader om saken, ty på honom tvivlade jag sannerligen icke. Han var det enda säkra! Och sådan är min tro ännu. Men den som på korset sade: 'Fader förlåt dem, ty de veta icke vad de göra', han hade min gränslösa kärlek och beundran, han var min stora Bror ..."

Sedan han bosatt sig i Sundborn, började han gå i kyrkan & av tacksamhet mot Försynen, som han själv säger. Längre fram lät han prostens döpa alla sju barnen, varvid sonen Pontus gnisslade, att "det hade han kunnat gjort förut". I slutet av självbiografien har han några rader som han kallar "mitt riktiga slutord":

"Det tar emot att öppet inför allt folket uttala sitt tack till alltets Herre och Fader. Det verkar, besynnerligt nog, inte riktigt propert. Hans hand har dock tydligt lett mig genom smärtor, ångest, fröjder (rena och orena) och genom resignerat missmod. När jag höll på att slockna, har Du, allas vår Gud och Fader, blåst på mig, genomsyrat mig med din gränslösa kärlek ..."

"Jag ber aldrig om mina synders förlåtelse, jag vill ärligt avtjäna mitt straff, mitt patos är rättvisa.

Ske alltså.

'Vi råkas hos buntmakarn', sa räven.

Men jag är icke rädd: Jag har älskat."

Två dagar efter nedskrivandet av dessa rader dog han.

(Sven Danell: SAGT INFÖR DÖDEN - KONSTNÄRER, SIARE OCH SKALDER)